

Malmö stad

Miljöförvaltningen

Tjänsteskrivelse

Datum: 2025-08-21

Vår referens:

Alice Herrström Projektsekreterare

Epost:

alice.herrstrom@malmo.se

Diarienummer:

MN-2025-6935

Malmöinitiativ - Fossilfri reklam

Sammanfattning

Ett Malmöinitiativ föreslår att det i Malmö ska vara förbjudet med reklam för fossila produkter. Frågan om förbud mot reklam för fossila produkter är aktuellt och liknande förbud planeras eller har redan implementerats i länder och städer runt om i Europa. Miljöförvaltningen bedömer att det i dagsläget inte är möjligt att inrätta ett förbud i Malmö mot reklam för fossila produkter, men det kan finnas möjlighet att göra det i framtida tjänstekoncessionsavtal om utomhusreklam och att den frågan ska utredas.

Förslag till beslut

Miljönämnden föreslås besluta

1. Miljönämnden svarar på Malmöinitiativet enligt förvaltningens förslag.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2025-08-21
- Malmöinitiativ – Fossilfri reklam

Beslutsplanering

Miljönämnden 2025-09-25

Beslutet skickas till

Initiativet.stk@malmo.se

Ärendet

Malmöinitiativet är en e-tjänst där Malmöbor kan lämna in förslag till Malmö stad. Initiativ som får fler än 100 röster av andra Malmöbor tas upp och behandlas av respektive ansvarig politisk nämnd.

Miljönämnden har tilldelats Malmöinitiativet "Fossilfri reklam" för utredning. Initiativtagaren vill att Malmö stad inte tillåter reklam för fossila produkter på allmän plats i Malmö. Initiativtagaren tar staden Haag som exempel där reklam för fossila produkter är förbjudet.

Frågan kring att förbjuda reklam för fossila produkter är aktuell. De förbud som finns eller är föreslagna tenderar att omfatta reklam på allmän plats och

med fossila produkter menas oftast fossila energikällor och drivmedel, fossila fordon samt flygresor och kryssningar.

Spanien håller på att utforma en nationell lag mot reklam för fossila drivmedel, fossila energikällor och vissa inrikesflyg. I Frankrike är det sedan 2024 förbjudet att göra reklam för fossila drivmedel. På lokal nivå har både Amsterdam och Edinburgh infört, eller planerar att införa, restriktioner för reklam för fossila produkter på kommunala reklamutor.

Haag är den första staden som beslutat om ett heltäckande förbud som omfattar reklam för fossila energikällor, fossildrivna fordon och flygresor, både på offentliga och privata ytor utomhus. Det förbudet kunde genomföras genom en ändring av de lokala ordningsföreskrifterna. Den holländska branchorganisationen för resebyråer och researrangören TUI stämde Haag efter beslutet om förbud men förbudet kvarstår efter att holländsk domstol bedömde att kommunens främsta uppgift är att värna om sina medborgares hälsa och välmående, inte privata företags vinstintressen.

I Sverige har ingen kommun infört förbud mot reklam för fossila produkter, men Västtrafik beslutade i början av året att förbjuda reklam för fossila produkter på alla sina bussar, spårvagnar, tåg, båtar och hållplatskurer.

Konsekvensbeskrivning

Ärendet påverkar inte miljönämndens verksamhet, varken ekonomiskt eller organisatoriskt. Avsändaren har inte genomfört några konsekvensbeskrivningar.

Miljöförvaltningens bedömning

Miljöförvaltningens bedömning är att det i dagsläget inte är möjligt att upprätta ett förbud mot reklam för fossila produkter.

Majoriteteten av reklam på offentlig plats i Malmö regleras genom tjänstekoncessionsavtal och just nu har Malmö stad ett avtal med Clear Channel avseende tillhandahållande samt drift- och underhåll av busskurer, hyrcykelsystem med stationer, stadsinformationstavlor och reklamvittriner. Avtalet med Clear Channel löper ut i september 2031 och det kan finnas möjlighet att i nästa tjänstekoncessionsavtal ställa krav på ett förbud mot reklam för fossila produkter.

I Haag, vilket är exemplet som Malmöinitiativtagaren hänvisar till, har staden infört förbudet som en lokal ordningsföreskrift och de lokala ordningsföreskrifterna skulle kunna reglera den reklam som ligger utanför tjänstekoncessionsavtalet. I Sverige reglerar de lokala ordningsföreskrifterna framför allt ordning och säkerhet i kommunen och beslutas av kommunfullmäktige i enlighet med ordningslagen. De lokala

ordningsföreskrifterna ska reglera ordning och säkerhet i kommunen i frågor där nationell lagstiftning saknas, exempelvis problem med nedskräpning eller pyroteknik, på specifika platser. Miljöförvaltningen anser inte att reklam för fossila produkter är ett identifierat ordnings- eller säkerhetsproblem i Malmö och att ett förbud mot fossila produkter därför inte kan regleras i de lokala ordningsföreskrifterna. Dessutom är det allra flesta fall är Polismyndighetens tillstånd som utgör grunden för upplåtelser av offentlig plats för reklamsyften. Villkor kopplade till detta tillstånd kan enligt ordningslagen inte begränsa reklamens innehåll utifrån exempelvis miljömässiga eller etiska aspekter. Det skulle innebära en inskränkning av den grundlagsskyddade yttrandefriheten.

Det finns idag ingen tillförlitliga data på effekterna av att förbjuda fossilfri reklam. Dock kan miljöförvaltningen konstatera att det finns ett allmänt intresse för frågan i Malmö, utöver Malmöinitiativet var ett förbud mot fossila produkter även ett förslag från Klimatrådslaget 2024.

Miljöförvaltningen ser behov att utreda frågan kring att ställa krav på förbud mot reklam för fossila produkter i nästa tjänstekoncessionsavtal kring reklam i det offentliga rummet. Miljöförvaltningen föreslår att frågan utreds gemensamt i staden samt att miljöförvaltningen börjar bevaka frågan.

Rebecka Persson
Miljödirektör

Karin Sandström
Avdelningschef
Miljöstrategiska avdelningen